
Hipolita Wawelberga

Dzielnice: Wola

Osiedla: Młynów

Atrybuty: Nazwy własne Nazwy osobowe Imiona i nazwiska

Rok utworzenia nazwy: 1928

Opis

Hipolit Wawelberg (1843-1901) - finansista, działacz społeczny, filantrop. Był rodowitym warszawiakiem, absolwentem wydziału chemicznego miejscowego Gimnazjum Realnego. Uczestniczył w wydarzeniach powstania styczniowego i w związku z tym - żeby uniknąć represji carskich - wyjechał do Berlina, gdzie ukończył miejscową Akademię Handlową. Swoim nazwiskiem firmował znany Dom Bankowy, mający swój oddział w Warszawie (przy ul. Fredry) oraz w Petersburgu. Już w 1875 roku stworzył statut i rozwinął prace nad powołaniem do życia Muzeum Przemysłu i Rolnictwa (otwarte już po jego śmierci, dopiero w 1905 roku z siedzibą przy ul. Krakowskie Przedmieście 66), od 1890 roku zasiadał w radzie Banku Handlowego, trzy lata później zaangażował się w utworzenie Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej a w 1895 roku - wraz ze swoim szwagrem, Stanisławem Rotwandem - ufundował Średnią Szkołę Mechaniczno-Techniczną (od 1906 roku znaną pod nazwą Szkoła Mechaniczno-Techniczna Wawelberga i Rotwanda). Był prekursorem wydawania tzw. tanich książek, publikując w broszurowych wydaniach dzieła H. Sienkiewicza, B. Prusa i E. Orzeszkowej. Wyłożył znaczne fundusze na pełną edycję dzieł Adama Mickiewicza a następnie znalazł się w Komitecie budowy pomnika wieszczka. Pod koniec XIX w., z okazji półwiecza działalności Domu Bankowego, przeznaczył 300 000 rubli na budowę osiedla domów z tanimi mieszkaniami, przeznaczonej dla robotników. Z racji przeznaczenia, jako lokalizację wybrał Wolę a konkretnie rejon ulic Górczewskiej i Działdowskiej. Był mężem Ludwiki, także działaczki społecznej. Zmarł w Wiesbaden.

Cmentarz Żydowski, kwatera 20, rząd 3.

Ciekawostki

Stan obecny:

3 domy z końca XIX w. Fundacji Tanich Domów. Osiedle miało własną kaplicę, budynek socjalny (dziś

fragmenty) z łazienką, pralnią, izolatką, ochronką, szkołą, salą zabaw i czytelnią. Mieściło się tu 309 mieszkań o niskim komornym.

Tablica na 25. rocznicę założenia fundacji.

Nr 10: Prywatna Szkoła Podstawowa i Prywatne Gimnazjum im. Lauder-Morascha. Uczy się tu 165 uczniów, poznających kulturę żydowską i język hebrajski.

Bloki osiedla Młynów. Powstały w 1948-66 wg proj. Michała Przerwy-Tetmajera, Haliny i Tadeusza Kowalskich i Zbigniewa Waclawka.

Data nadania nazwy: 1928.05.14
